

JESENJE PLENARNO ZASEDANJE CENTRALNE KOMISIJE ZA PLOVIDBU RAJNOM

Centralna komisija za plovību Rajnom (u daljem tekstu: CCNR) osnovana je završnim aktom Bečkog kongresa, održanog 1815. godine, u cilju nadzora nad sprovođenjem zajedničkih pravila i ostvarivanja bliže saradnje između rajnskih pribrežnih država. Prvi sastanak CCNR–a održan je 15. avgusta 1816. godine u Majncu, a 1831. godine je usvojena Konvencija iz Majнца, koja je sadržala prva unifikovana pravila plovību na Rajni. Nakon 30 godina primene navedenih pravila 1868. godine dolazi do usvajanja Majnhamske konvencije kojom se unapređuju pravila sadržana u Konvenciji iz Majнца, ali se uređuju i mnoga druga pitanja poput održavanja i poboljšanja uslova plovību, oslobađanje brodova od obaveze plaćanja naknada i taksi po osnovu plovību, pitanje sposobnosti plovila za bezbednu plovību, stručne osposobljenosti članova posade i drugo. Države članice Majnhamske konvencije iz 1868. godine, bile su Francuska, Holandija, Pruska, Bavarska, Veliko Vojvodstvo Badena i Veliko Vojvodstvo Gesena. Danas su države članice iste konvencije Francuska, Holandija, Nemačka, Belgija i Švajcarska.

Jedna od najznačajnijih kasnijih izmena i dopuna izvršena je 1979. godine, usvajanjem Protokola br. 2 uz Majnhamsku konvenciju, kojim je predviđeno da prevoz između mesta utovara i mesta istovara na vodnim putevima rajnskih pribrežnih zemalja mogu slobodno vršiti samo plovila koja pripadaju rajnskoj floti, dok ostala plovila mogu da obavljaju takav prevoz samo pod uslovima koje propiše CCNR. Naime, članom 4. Konvencije propisano je da plovila zemalja sa kojima nije zaključen bilateralni sporazum mogu vršiti prevoz između luka na Rajni i Dunavu uz prethodnu konsultaciju sa CCNR–om pod uslovima koje odredi CCNR, a koji se prevashodno odnose na tehničku sposobnost plovila za plovību. S tim u vezi, doneta je Uredba Saveta 2919/85/EEZ o uslovima za zaključenje sporazuma u skladu sa izmenjenom i dopunjenom Majnhamskom konvencijom, kojom se uvodi obaveza da se o zaključenju bilateralnog sporazuma sa CCNR–om obavesti i Evropska komisija.

Osnovni zadaci CCNR–a ogledaju se u sprovođenju odredbi Majnhamske konvencije u cilju podizanja nivoa bezbednosti plovību, nastojanju da u najvećoj mogućoj meri kroz donošenje usaglašenih pravila u različitim oblastima unutrašnje plovību doprinese unifikaciji pravnih sistema zemalja članica CCNR–a, promovišu sve ekonomske prednosti unutrašnje plovību i na taj način doprinese razvoju kapaciteta flote i približavanju vodnog transporta mlađoj populaciji, razmatra žalbe po rešenjima prvostepenih instanci, imenuje članove rajnskog apelacionog tribunala i drugo.

Sedište CCNR–a od 1920. godine je u Strazburu. Delegacije svake države članice imaju četiri predstavnika i dva zamenika dok se predsednik Komisije, čiji mandat traje dve godine, bira kružnim sistemom prema abecednom redosledu država članica. Zvanični jezici CCNR–a su: francuski, nemački i holandski. Od organa, u okviru Centralne komisije postoje sekretarijat i apelacioni tribunal. Sama Centralna komisija ima veliki broj komiteta koji nadalje imaju veliki broj radnih grupa koje se bave određenim pitanjima značajnim u oblasti unutrašnjeg vodnog transporta.

OSNOVNA PITANJJA KOJA SU SE RAZMATRALA

Jesenje zasedanje Centralne komisije za plovību Rajnom (CCNR), održano je 1. decembra 2011. u sedištu ove organizacije u Strazburu. Zasedanjem je predsedavao g-din Van Kir iz Belgije.

Na zasedanju su razmotrene sledeće tačke dnevnog reda:

1. Otvaranje zasedanja – usvajanje dnevnog reda
2. Opšta i pravna pitanja
 - 2.1 Dodeljivanje statusa posmatrača Republici Srbiji
 - 2.2 Bilans za period 2010-2011. godina
 - 2.3 Priprema aktivnosti za period 2012-2013. godina
 - 2.4 Sigurnost i pouzdanost plovnog puta Rajne
 - 2.5 Klimatske promene i plovība Rajnom
 - 2.6 Održivost plovību Rajnom i plovību na unutrašnjim plovnim putevima
 - 2.7 Međunarodna saradnja CCNR-a (EU i međunarodne organizacije)
 - 2.8 Priprema diplomatske konferencije u cilju revizije Konvencije o ograničenoj odgovornosti u unutrašnjoj plovību
 - 2.9 Razmatranje žalbe podnete CCNR-u

- 2.10 Status ratifikacije konvencija i protokola koji se odnose na CCNR
3. Ekonomski aspekti, Ekonomska situacija u sektoru plovidbe Rajnom
4. Ovlašćenja za zapovednike brodova i članove posade
- 4.1 Priznavanje bugarskog svedočanstva za zapovednike brodova
- 4.2 Administrativni sporazum koji treba zaključiti sa Republikom Bugarskom
- 4.3 Formiranje radne grupe za pitanje uzajamnog priznavanja i modernizacije stručne osposobljenosti u sektoru unutrašnje plovidbe
5. Propisi u saobraćaju
6. Tehnički zahtevi za brodove
7. Transport opasnih tereta na unutrašnjim plovnim putevima
8. Pitanja koja se odnose na Rajnu kao plovni put
9. Podaci o sprovođenju u državama članicama odluka komiteta i radnih grupa i podaci o postupcima kojima privremeni zahtevi prestaju da važe
10. Budžet i administrativna pitanja
11. Razno

Tačka 2.1 Dodeljivanje statusa posmatrača Republici Srbiji

U okviru druge tačke dnevnog reda, prisutnima se obratio Generalni sekretar podnevši usmeni izveštaj koji se odnosio na zahtev Republike Srbije za dobijanje statusa posmatrača pri ovoj organizaciji.

Nakon toga, delegacijama se obratio g-din Mladen Mijović, konzul Republike Srbije u Strazburu, iznevši osnovne motive zbog kojih Srbija traži status posmatrača pri ovoj Komisiji.

Konzul je u svom obraćanju istakao da, imajući u vidu da značaj i uloga CCNR-a danas prevazilaze okvir basena Rajne i da CCNR ostvaruje najbližu tehničku i drugu saradnju sa najznačajnijim međunarodnim organizacijama i institucijama poput Evropske unije (naročito Generalnim direktoratom za mobilnost), Evropskom konferencijom ministara transporta i Ekonomskom komisijom Ujedinjenih nacija za Evropu, Republika Srbija, koja ima veoma važnu ulogu u unutrašnjem vodnom transportu na Evropskom kontinentu, ima potrebu da ostvari odgovarajuću saradnju sa CCNR-om, što joj je omogućeno kroz sticanje statusa države posmatrača pri CCNR-u.

Nakon prezentacija Republike Srbije koju je svojim izlaganjem propratio g-din Ljubiša Mihajlović, pomoćnik direktora u Direkciji za vodne puteve, Komisija je usvojila odluku kojom se Republici Srbiji dodeljuje status posmatrača.

Zahvaljujući ovom statusu, Srbija će moći neposredno da učestvuje u radu različitih komiteta CCNR-a. Srbija je akter u evropskoj unutrašnjoj plovidbi čija uloga sve više raste. Saradnja Srbije sa CCNR-om omogućiće joj da dovrši uključivanje u svoje nacionalno zakonodavstvo evropskih propisa i takođe će se ojačati veze koje Centralna komisija održava sa Dunavskom komisijom čiji je Srbija član. Srbija je jedanaesta država koja uživa status posmatrača pri CCNR-u. Pored nje ovaj status imaju Austrija, Ukrajina, Češka, Slovačka, Bugarska, Rumunija, Mađarska i Poljska, Luksemburg i Velika Britanija.

Tačka 2.3 Priprema aktivnosti za period 2012-2013.

Centralna komisija je usvojila svoj novi plan organizacije za period 2012-2013. godina.

U skladu sa pravilom rotacije, Francuska će od 1. januara 2012. preuzeti predsedavanje CCNR-om. G-đa Edvige Beliard, državni savetnik, šef direkcije za pravne poslove Ministarstva spoljnih poslova Francuske, preuzeće funkciju predsednika.

Francuska kao novi predsedavajući izložila je svoje smernice prema kojima će se upravljati tokom ovog perioda. Ove smernice se posebno odnose na modernizaciju sistema osposobljenosti osoblja angažovanog u unutrašnjoj plovidbi, na jačanje ekološke dimenzije unutrašnje plovidbe koja treba i dalje da se potvrđuje kao sredstvo održivog transporta, garancija bezbednosti i pouzdanosti vodnih puteva Rajne. Smernice se odnose i na razvoj odnosa CCNR-a sa drugim partnerima, nadzor unutrašnje plovidbe, kao i na unapređivanje efikasnosti i transparentnosti međuinstitucionalne saradnje na evropskom planu u domenu unutrašnje plovidbe.

Usvojen je plan raspodele predsedavanja komitetima i radnim grupama. Predsedavanje komitetima je podeljeno između predstavnika država članica CCNR-a.

CCNR je usvojio programe aktivnosti svojih komiteta za period 2012-2013. U njima su precizno definisane, pored ostalih zadataka i mere koje će obeležiti aktivnosti komiteta u naredne dve godine. Među odabranim temama u okviru ovih programa, posebno mesto zauzima sprovođenje postupka modernizacije propisa koji se odnose na stručnu osposobljenost, sprovođenje strategije RIS-a, sprovođenje mera unapređivanja plovnog puta Rajne, modernizaciju pravila i odredbi čiji je cilj obezbeđivanje stabilnosti brodovima, revizija prelaznih odredbi, priprema mera za razvoj i primenu LNG-a u plovidbi na Rajni.

Tačka 2.4 Sigurnost i pouzdanost plovnog puta Rajne

Delegati su se na plenarnom zasjedanju upoznali sa izveštajem Sekretarijata CCNR-a u kojem je analizirano pitanje sigurnosti i pouzdanosti vodnog puta Rajne. Izveštaj se nadovezao na nezgodu broda „Valdhof“, ali, ne izjašnjavajući se direktno o njemu, imao je za cilj da razvije globalni odgovor kad je reč o sredstvima kojima se mogu svesti na najmanju moguću meru nezgode izazvane pitanjima stabilnosti i umanjiti posledice nezgoda koje dovode do blokade plovnih puteva.

Ističući da je broj ozbiljnih nezgoda na Rajni i dalje mali, u izveštaju su razmotrene moguće mere za delovanje na tehničkom planu, planu obuke osoblja, pravnom okviru i merama spasavanja ili deblokade plovnog puta. Ova razmatranja bila su uzeta u obzir tokom izrade programa aktivnosti CCNR-a za period 2012-2013.

Tačka 2.5 Klimatske promene i plovidba na Rajni

Delegati su se na plenarnom zasjedanju upoznali sa izveštajem koji su pripremili Komitet za pitanja klimatskih promena i Komitet za unutrašnju plovidbu. U izveštaju su analizirane moguće posledice klimatskih promena na plovni put Rajne. Prema raspoloživim podacima, ove promene će dovesti do dugih perioda veoma visokih i veoma niskih voda. Ove pojave su oduvek postojale i biće izražene tek u drugoj polovini veka. Nikakva iznenadna niti značajna promena prirode koja utiče na plovidbu Rajnom ne očekuje se u skorijoj budućnosti. Ipak, preduzimaće se mere za smanjenje posledica visokih i niskih voda, kako na planu infrastrukture, tako i kad je reč o tehničkim karakteristikama brodova i logističkoj organizaciji jer se njima poboljšavaju uslovi sadašnje plovidbe i vrši priprema za budućnost.

CCNR je objavila sveobuhvatni izveštaj „Klimatske promene i plovidba Rajnom“

Upoznavši se sa sveobuhvatnim izveštajem „Klimatske promene i plovidba Rajnom“ koji su izradili njeni nadležni komiteti, Centralna komisija za plovidbu Rajnom (CCNR) je konstatovala sledeće:

Unutrašnja plovidba raspolaže potencijalom koji omogućava da se značajno umani emisija gasova koji stvaraju efekat staklene bašte, što podrazumeva i rast pružanja transportnih usluga, ali i zahteva preuzimanje odgovornosti u pogledu zaštite klime;

Prema sadašnjim saznanjima, plovni put Rajne neće u skorijoj budućnosti (do sredine ovog veka) pretrpeti značajne promene u odnosu na trenutno stanje;

Posledice klimatskih promena na funkcionisanje infrastrukture i plovnost Rajne moći će da se konstatuju tek od sredine ovog veka;

Iako je u prvoj polovini ovog veka uticaj klimatskih promena veoma ograničen, treba posvetiti posebnu pažnju promeni stanja vode koja će se desiti verovatno kasnije, kako bi se na vreme ublažile eventualne negativne posledice po pouzdanost unutrašnje plovidbe.

Svesna da je odgovorna za obezbeđivanje održive i pouzdane plovidbe na Rajni, CCNR je pozvala svoje komitete da nastave sa odlučnim radom na postizanju tog cilja. Njen komitet za propise o vršenju pregleda će na prolećnom plenarnom zasjedanju 2012. dostaviti izveštaj o situaciji i tom prilikom će, kroz strateški pristup i vrlo precizno predložiti dodatne neophodne aktivnosti. Njen stalni tehnički komitet će neprekidno ažurirati svoje izveštaje na osnovu novih saznanja do kojih će se vremenom dolaziti. Ekonomski komitet će razmotriti veoma detaljno i u tesnoj saradnji sa zainteresovanim sektorom, aspekt pouzdanosti plovidbe na Rajni. Njegove aktivnosti će se

naročito koncentrisati na unapređivanje odgovarajućeg uključivanja unutrašnje plovidbe u logističke lance.

Tačka 2.8 Priprema diplomatske konferencije u cilju revizije Konvencije o ograničenoj odgovornosti u unutrašnjoj plovidbi

Izveštaj je podnela g-đa Turnej, pravni savetnik Centralne komisije.

Konvenciju iz Strazbura o ograničenju odgovornosti u unutrašnjoj plovidbi potpisalo je 4. novembra 1988. u Strazburu šest država rajnskog i mozelskog basena (Švajcarska, Francuska, Nemačka, Luksemburg, Belgija i Holandija) i stupila je na snagu 1. septembra 1997. Rađena po obrascu Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja („LLMC“, potpisane 19. novembra 1976.), ona utvrđuje sistem paušalnog ograničenja odgovornosti brodovlasnika u slučaju štete nastale u toku plovidbe. Da bi ostvario potraživanje, brodovlasnik mora osnovati fond pri sudu ili nadležnom nacionalnom organu, čiji se iznos utvrđuje u skladu sa odredbama Konvencije.

Konvencija je prvobitno zaključena kao instrument koji se odnosi samo na Rajnu i Mozel, ali njome se predviđa da države koje imaju plovnu vezu sa ovim plovnim putevima mogu da joj pristupe.

Godine 2007. države potpisnice Konvencije su odlučile da pokrenu postupak za njenu reviziju, kako bi se omogućio pristup svakoj zainteresovanoj državi i realizovali iznosi na osnovu ograničene odgovornosti dogovoreni pre dvadeset godina.

Grupa vladinih eksperata se u tom cilju sastala još 2007. i finalizirala je nacrt revidirane konvencije u jesen 2011.

Upoznavši se sa zaključkom rada grupe vladinih eksperata za reviziju Konvencije o ograničenju odgovornosti u unutrašnjoj plovidbi, Centralna komisija je odlučila da podnese nacrt revidirane konvencije koji je pripremila grupa eksperata na usvajanje, na Konferenciji na koju su pozvane države članice CCNR-a i druge zainteresovane države.

Diplomatska konferencija bi trebalo da se održi u Strazburu, u drugoj polovini 2012. godine.

Tačka 2.9 Žalba protiv Nemačke koju je dostavila kompanija River Services GmbH

Konvencija iz Manhajma daje svakom zainteresovanom licu pravo na žalbu u vezi sa primenom te konvencije u državi članici. Ovo pravo na žalbu se može prevashodno ticati mera koje je preduzela država članica a čija se usklađenost sa konvencijom iz Manhajma dovodi u pitanje.

Takvu žalbu je 5. maja 2011. podnela kompanija River Services GmbH navodeći kršenje člana 3. Manhajmskog akta od strane Nemačke, budući da je Keln uveo „kulturnu taksu“ na svaki brod kruzner koji se noću vezuje na njegovoj teritoriji. Saglasno sa pravilnikom o pravu na žalbu, predstavnik Nemačke je dostavio svoje pismene primedbe u roku od tri meseca od prijema ove žalbe i zaključio je da takvu žalbu treba odbiti. Centralna komisija, postupajući u skladu sa članom 6. pravilnika o pravu na žalbu, odlučila je da imenuje izveštača koji će preispitati ovu žalbu.

Ova odluka ilustruje upečatljiv aspekt Konvencije iz Manhajma koja, svojom procedurom, garantuje unakrsno ispitivanje sporova koji se odnose na njenu primenu.

Tačka 3. Ekonomska situacija u sektoru plovidbe Rajnom

U toku prvog polugodišta 2011. obim transporta Rajnom se smanjio za više od 3 % u odnosu na prvo polugodište 2010. Osim toga, tokom januara i februara 2011, blokada srednje Rajne izazvana nezgodom broda „Valdhof“ dovela je do 30-dnevnog zastoja plovidbe na toj deonici. Preciznije, obim transporta suvog tereta je umanjen za 2 %, a obim transporta tankerima za 7,6 %.

U tom kontekstu, stanje preduzeća koja se bave plovidbom je zabrinjavajuće kad je reč o transportu suvog tereta, budući da je obim transporta još manji od onog pre krize (2008) i da i dalje ne omogućava zadovoljavajuću eksploataciju flote.

Kad je reč o transportu tankerima, prisutno je prekoračenje kapaciteta, koje predstavlja prepreku brzom obnovi ekonomske situacije preduzeća. Imajući u vidu blago snižavanje zahteva i kapacitete flote koji su znatno uvećani obezbeđivanjem novih brodova sa dvostrukim trupom, stanje u preduzećima će moći da se poboljša tek kada jednotrupni brodovi budu morali da odu sa tržišta. U tom kontekstu, ograničene su perspektive za poboljšanje ekonomske situacije na tržištu Rajne u 2012. godini.

Tačka 4. Priznanje svedočanstava za bugarske zapovednike brodova

U želji da olakša pristup profesiji zapovednika broda na tržište Rajne, Centralna komisija je odlučila da prizna na Rajni svedočanstva za zapovednika broda koje je izdao bugarski organ na osnovu Pravila 6. o osposobljenosti pomoraca u Republici Bugarskoj, uz izvestan broj dopunskih uslova, vezanih za sticanje znanja u određenim sektorima na Rajni i podnošenje potvrda o fizičkoj i psihičkoj spremnosti za lica starija od pedeset godina. Ova odluka o priznavanju stupa na snagu 1. jula 2012.

Administrativni sporazum sa preciziranim modalitetima saradnje između CCNR-a i Ministarstva transporta, pomorske administracije Republike Bugarske biće uskoro potpisan između generalnog sekretara CCNR-a i generalnog direktora Bugarske pomorske administracije.

Tačka 4.2 Obrazovanje zajedničke radne grupe za uzajamno priznavanje i modernizaciju osposobljenosti u domenu unutrašnje plovidbe

U želji da odgovori na deficit osoblja koji predstavlja veliki problem u plovidbi Rajnom, Centralna komisija je odlučila da inicira obrazovanje zajedničke radne grupe za uzajamno priznavanje i modernizaciju stručne osposobljenosti u unutrašnjoj plovidbi. Ova grupu će činiti nacionalni eksperti država članica i država koje nisu članice a čija svedočanstva za zapovednike brodova i/ili ovlašćenja za vršenje poslova na brodu su priznata u plovidbi na Rajni. Evropska komisija i druge međunarodne organizacije koje se bave unutrašnjom plovidbom, kao i države posmatrači pozvane su da učestvuju u radu ove grupe.

Zadatak zajedničke grupe biće da svojim idejama ide korak unapred kad je reč o procesu uzajamnog priznavanja kvalifikacija, da predlaže mere za razvoj profesionalne karijere i za modernizaciju puteva pristupa ovoj profesiji, kako bi se ona učinila što atraktivnijom. Ove aktivnosti se ugrađuju u jedan opšti cilj modernizacije profesije zapovednika broda.

Rezolucijom, CCNR je zadužio Komitet za socijalna pitanja, pitanja rada i profesionalne obuke, kao i Sekretarijat CCNR-a, da izvrše pripremne aktivnosti koje su potrebne za obrazovanje zajedničke grupe, u saradnji sa svim nadležnim organima i zainteresovanim međunarodnim organizacijama. Planirano je da prvi sastanak bude održan u 2012. godini.

Poziv koji je upućen juna 2010. prilikom prezentacije **Međunarodnog sigurnosnog uputstva za tank tegljenice i terminale u unutrašnjoj plovidbi**, a u cilju da se pruži finansijska podrška njegovoj izradi, urodio je plodom. Do sada je devet uglednih međunarodnih organizacija dalo finansijsku podršku za realizaciju prevoda ovog uputstva što je omogućilo da je do jeseni 2011. bio završen prevod na francuski jezik i da se započne rad na prevođenju na nemački i holandski jezik. Prve informacije koje dolaze iz sektora plovidbe u vezi sa primenom ovog sigurnosnog uputstva, pokazuju da on svojim sadržajem odgovara potrebama plovidbe. Grupa za koordinaciju izrade ovog uputstva izrazila je spremnost da trajno ažurira Uputstvo u skladu sa tehničkim razvojem.

Dodatne informacije o Međunarodnom sigurnosnom uputstvu objavljene su na sajtu www.isqintt.org.

Tačka 11. Razno

Delegacije su usvojile zajedničko saopštenje za štampu.

Delegacije su se saglasile da datum sledećeg plenarnog zasedanja bude 31. maj 2012. godine.

Učešće predstavnika Uprave za utvrđivanje sposobnosti brodova za plovidbu u radu Radne grupe za tehnička pitanja Centralne komisije za plovidbu Rajnom, kao i na plenarnim zasjedanjima je svrsishodno pošto je to prilika da se steknu nova saznanja o dostignućima u oblasti vodnog saobraćaja, prati razvoj propisa u domenu unutrašnje plovidbe i tehničkih zahteva za brodove a takođe je to prilika da Uprava da doprinos izradi propisa i unapređivanju evropskog brodarstva i time učvrsti status Srbije kao aktivnog aktera u unutrašnjoj plovidbi Evrope.